

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 1. septembra 1875.

Obseg: Razpis natečaja za kmetovalske šolske štipendije. — Gospodarske skušnje. — Gospodarske novice. — Novi Kranjski panj po Dzierzonovi osnovi. — Plače ljudskih učiteljev na Francoskem. — Šole na Ruskem. — Družba sv. Mohora. — O slovenski politiki. — Pogled na bojišče v Ercegovini in Bosni. — Mnogovrstne novice. — Policijski komisar. (Dalje.) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Razpis natečaja

za kmetovalske šolske štipendije.

Od c. kr. ministerstva za poljedelstvo se bodo podelile tri štipendije po 400 goldinarjev trem rednim poslušalcem na kmetovalskem odseku c. kr. više šole za poljedelstvo na Dunaji za čas, dokler trajajo nauki v tem odseku.

Prosilci za te štipendije morajo priložiti svojim prošnjam spričevala zrelosti više gimnazije ali više realke, eventuelno druge dokaze svoje prizadevnosti, potem tudi spričevala svoje nepremožnosti in nravnosti, in ako so že poslušalci na c. kr. viši šoli za poljedelstvo, tudi šolska spričevala, katera so morebiti že ondi dobili.

Te prošnje se morajo glasiti na c. kr. ministerstvo za poljedelstvo, pa izročiti se rektoratu c. k. više šole za poljedelstvo najpozneje do 15. septembra 1875. Tisti prosilci, ki vživajo že kako drugo štipendijo, morajo to razločno povedati v svojih prošnjah.

Od c. k. ministerstva za poljedelstvo.

Gospodarske skušnje.

* *Stenice — sovražnice krompirju.* Oho! — bode morebiti čudé zaklical marsikak gospodar, ko bode bral ta napis — še tega nam je treba! In vendar je tako. „Oesterr. landw. Ztg.“ nam to potrjuje po gotovih skušnjah v Proskavi. Na neki njivi, ne daleč od gozda, zapazil je K. Goldschmidt na zgornjih koncih krompirjevih stebel vse polno majhnih rujavih lis; perje tacih stebel se je vihati začelo in črno postajati; cela stebela so naposled zvenela. In od kodi to? Od poljskih stenice (*pentatoma bacchanum* L.), katerih se je vse polno našlo. — Prepričati se, ali je temu res tako ali ne, vjeli so mnogo stenice, jih stradati pustili en dan in jih potem na zdrav krompir djali. In kaj so zapazili? Malo minut potem, ko so na krompirjevcu bile, že so se vrinile s svojim rivčekom v stebela. — Gosp. Goldschmidt želi, naj bi kmetovalci tudi v drugih krajih pazili na to novo nadlogo poljskih pridelkov.

* *Mravlje — dobrotnice sadnih dreves.* Pa bode le zopet marsikak gospodar zaklical: „ta pa je že bôsa! — Ne, ne! — piše profesor Savaoja v „Boll. soc. entom. ital.“ — v okolici Mantove na Laškem je celó navada, da vsakemu sadnemu drevesu dadó celo kolo-

nijo mravelj, ker so prepričani, da tisto leto se ne bo noben mrčes (gosenica itd.) lotil tacega drevesa. Mantovanci vedó, da to je po vse kriva misel, da mravlje objedajo sadje in pokončavajo drevesa. One so prav tem vražam nasproti velike dobrotnice vrtom, polju in gozdom, ker strežejo le po gosenicah, črvičih, bubah, broščih, od katerih živijo. Učeni naravoslovci Ratzeburg, Kolar, Mayr in drugi so to že davno dokazali in kmetovalcem priporočali, naj ne preganjajo koristnih živalic, marveč branijo, da vstanejo na vrtilih. Res je, da mravlje rade imajo sadje, al one ne vzgriznejo nobenega celega sadja, ampak le tako jabelko, hruško, češpljo itd., ki je že od tičev načeto bilo ali se je sicer razpočilo. Zato, gospodarji, branite mravlje, da se jim nič žalega ne zgodi, kajti dobrotnice vaše so!

Gospodarske novice.

* *Nova repa.* Na Francoskem po poročilu „Oest. Landw. Ztg.“ pridelujejo sedaj repo (*Rafanus acanthifolius*) iz Japonskega, katero zeló hvalijo, tako, da so nekateri opustili veliko žitne setve in se poprijeli pridelovanja te repe. Seje se lahko o sv. Jakobu in celó do velikega Šmarna, pa že o sv. Lukežu dozori. — Jako okusna je ta repa in sladka, nekoliko rumenkastega mesa, proti vratu pa bolj zelenkasta; vrh tega je jako rodovitna.

* *Nova detelja.* Gosp. Strekelj iz Komna piše v „Oest. Lw. Ztg.“ o neki novi plavi detelji, katera je večletna, pretrpi najhujšo sušo in je tudi rodovitna. Njeno plavo cvetje ima prijeten duh, ki marljive čebele vabi in jim je dobra paša. — Naj poskusijo Kraški gospodarji to deteljo, katero priporoča iz lastne prav ugodne skušnje domoljubni gosp. Strekelj.

* *O setvi lucerne (nemške detelje).* Neki gospodar je nemško deteljo sejal na enem kosu njive, na kateri je 14 dni poprej posejal žito, na drugem kosu prav tiste enako obdelane njive pa je posejal oves in lucerno ob enem dnevu. Na poslednjem kosu je sicer oves bolj reven, lucerna pa izvrstno obraščena, na prvem pa stoji oves prav lepo, lucerna pa je zeló revna. Na obeh njivah je bilo posejane lucerne 30 funtov, ovsa pa 1 vagan (na oral). Kdor hoče imeti tedaj lepo lucerno, naj se po tej skušnji ravná.